

Macedoniëreis van 11 april tot 20 april 2011

Maandag 11 april

Na de aankomst op het vliegveld worden we met de auto opgehaald door mijn dochter Greet. De beste manier om Macedonië te verkennen is per auto wegens de beperkte mogelijkheden via het openbaar vervoer. We huurden een Kia Piccanto, wat net haalbaar is voor drie mensen, maar voor 4 personen moet je zeker een grotere auto voorzien. De kostprijs van onze wagen: 25 euro per dag. We rijden naar de hoofdstad Skopje, een twintigtal minuutjes van de luchthaven, een stad met een 800 000 tal inwoners en daarmee bijna de helft van de Macedonische bevolking.

Dezelfde avond maken we nog een korte uitstap vanuit Skopje naar Vodno, de heuvel naast **Skopje** waarvan de top onmiskenbaar gemarkeerd wordt door een groot kruis dat 's nachts verlicht wordt. We komen toe rond 17.00 uur, reeds te koud voor vlinders denken we maar een grote vos liet zich toch nog zien.

Verder nemen we de volgende vogels waar: appelvink, koolmees, pimpelmees, staartmees, glanskop, bruine kiekendief, een mannetje op trek, schreeuwarend, zwartkop, tjiftjaf, gaai, ekster, raaf, boomkruiper, vink, winterkoning, huismus, merel, grote lijster en spreeuw.

Dinsdag 12 april

We vertrekken vanuit Skopje, waar Greet woont, naar de **Treska-kloof** en **Matka**, slechts een twintigtal kilometer ver. Je moet eigenlijk naar de waterkrachtcentrale Matka rijden, daar je wagen parkeren en dan de Treska-kloof in wandelen. Er zijn meerdere gemarkeerde wandelpaden en sinds kort is er in de kloof beveiliging voorzien voor de wandelaars.

snuitvlinder

Het is schitterend weer, langs het wandelpad komen er veel bloeiende planten voor en zelfs 's ochtends is het al behoorlijk warm. Ideaal vlinderweer dus met als resultaat: groentje, snuitvlinder, boomblauwtje, zuidelijke pijpbloemvlinder, citroenvlinder, argusvlinder, rouwmantel, oostelijke oranjetip, koningspage, grote vos en geel marmerwitje. De roofvogels vallen helaas een beetje tegen: buizerd en sperwer. Andere soorten die we waarnemen: rotskruiper (baltsend, de vogel vliegt dan recht omhoog en gaat steeds op dezelfde plaats zitten), rotszwaluw, roodstuitzwaluw, huiszwaluw, blauwe rotslijster, grote gele kwikstaart, witte kwikstaart, vink en waterspreeuw. Aan het stuwmeer is er een restaurantje waar je op het terras kan genieten van de melodieuze zang van de blauwe rotslijster. Met een bootje kun je dan over de rivier varen en de klim naar boven aanvatten. Langs het pad staat veel stengelloze en gulden sleutelbloem. Aan het kerkje is er een picknickplaats en drinkbaar water. Ook hier enkele leuke vlinders: oostelijk marmerwitje, oranje luzernevlinder, koninginnepage en atalanta. Je verlaat dan de open ruimte via het ijzeren hek en begint een steile klim die je naar de top voert. Boven nemen we nog waar: grijze gors, baardgrasmus en aasgier. Dan kun je via een ander, gemarkeerd pad, maar met mogelijkheid om een fout zijweggetje in te slaan, terug naar de rivier. We nemen nog waar: staartmees, pimpelmees, glanskop, roodborst, zwarte mees en tjiftjaf. Beneden aan de rivier: kleine parelmoervlinder, boswitje, landkaartje en rouwmantel. Deze laatste laat zich schitterend bewonderen. We nemen afscheid met een baltsend koppel slangenarenden. Eén vogel, ik vermoed het mannetje, vliegt met stijve vleugels rondjes rond de partner. De Treska kloof is een plaats waar vele endemische (balkan)soorten voorkomen. Verleden jaar namen we hier nog de balkanboswachter waar.

zuidelijke pijpbloemvlinder

vetkruidblauwtje

Woensdag 13 april

Op onze planning: naar Ohrid rijden en een wandeling maken tussen **Oktisi** en **Vevcani**. Onderweg nemen we aan het tankstation grauwe gors en kuifleeuwerik waar.

Aangekomen in Oktisi blijkt het dorp eerder een stort te zijn. Je mag er in Macedonië niet van verschieten dat je in de buurt van een dorp of stadje een enorme rotzooi tegenkomt. In het begin van de wandeling regent het nog niet en een kolibrievlinder vindt het nog niet te koud om rond te vliegen. Het bos is schitterend voor voorjaarsbloeiers: stengelloze sleutelbloem, gulden sleutelbloem, blauwe anemoon, bleek en donkersporig bosviooltje. Door de regen blijft het aantal waarnemingen eerder beperkt: boomklever, boomkruiper, koekoek, sperwer en waterspreeuw. Kortom, niet een gebied dat ik opnieuw zou bezoeken. Diezelfde avond komen we aan in Ohrid, een pittoresk stadje aan de rand van een schitterend tektonisch meer met authentieke architectuur en enkele schitterende kerken, waar ik er in 2010 enkele van bezocht. In de zomer is dit de toeristische trekpleister bij uitstek.

Donderdag 14 april

Tot onze verbazing sneeuwt het `s nachts maar `s ochtends is het gelukkig wel stralend weer. Onze missie van vandaag: de dwergaalscholver waarnemen. We zetten koers richting de **Lidova pas** om een wandeling te maken in het **Galičica** nationaal park. We maken enkele stops langs het meer van Ohrid en bij de tweede stopplaats vliegen de dwergaalscholvers ons voorbij en strijken neer op het water zodat we ze goed kunnen bekijken. Naarmate we hoger de bergen in rijden, blijkt er toch meer sneeuw gevallen te zijn dan we dachten. Er is zeker 10 cm verse sneeuw gevallen, geen vlinders dus, toch is deze plaats goed in de zomer want in 2010 nam ik hier appollovlinder, geelbandspikkeldikkopje, turks

spikkeldikkopje waar. Bijzondere vogels waren: rotskruiper, Lannervalk, roodstuitwaluw. Boven op de top heb je ook een schitterend uitzicht op het meer van Ohrid. Na een mooie winterse sneeuwwandeling rijden we door naar het Prespameer, dat gedeeltelijk in Macedonië en Griekenland ligt. Bij aankomst hebben we bijna onmiddellijk hop, kroeskoppelikaan, dwergaalscholver, geoorde fuut, fuut, putter, groenling, kneu, Europese kanarie en waterpieper in zomerkleed. We overnachten in Stenje, een rustig dorpje aan de westelijke oever van het Prespameer.

Vrijdag 14 april

We wandelen te voet van **Stenje** naar **Konjsko**, het laatste dorp voor de Griekse grens. De wandeling is ongeveer 10 km enkel en we besluiten door het bos te gaan en daarna terug te keren langs het wandelpad aan de oever van het meer.

Voor je de wandeling aanvat kun je eerst een observatietoren bezoeken aan een klein rietmoeras. Dat levert ons de volgende vogels op: grote zilverreiger, waterral, cetti's zanger, blauwe reiger en op het aangrenzende plasje zomer- en wintertaling. De wandeling door het bos is goed voor alle klassieke zangvogels met als uitschieters balkansperwer en witrugspecht. Op de terugweg langs het meer laten ook de rouwmees en de baardgrasmus zich bijzonder goed waarnemen. Er zijn ook nog grote zaagbekken aanwezig en kleine zilverreiger. Zoogdieren: vos en rode eekhoorn. Het gebied schijnt ook goed te zijn voor havikarend maar die laat zich niet zien. Het is redelijk vlinderweer en dus nemen we enkele leuke soorten waar: kleine parelmoervlinder, oostelijk marmewitje, kaasjeskruidikkopje, bloemenblauwtje, oranje luzernevlinder, grote vos en klein koolwitje. Een grote boktor kruist ook ons pad (*Morimus funereus*).

Morimus funereus

aan het Prespa meer

Dezelfde dag, na de dagwandeling rijden we door naar **Dihovo**, waar we logeren in “**Villa Dihovo**”. Dat is een eco-lodge waar je groenten uit eigen tuin, zelfgemaakt bier en wijn voorgeschoteld krijgt. Leuk weetje: voor zijn witbier gebruikte de uitbater Belgische gist en het is dan ook niet verwonderlijk dat de uitstekende smaak ervan aan Hoegaarden doet denken. Zijn zelfgemaakte wijn heeft nu zelfs een etiket gekregen in Macedonië en is erkend als kwaliteitswijn. Je mag zelf bepalen hoeveel je betaalt voor overnachting en eten, enkel de alcohol heeft nu een vaste prijs wegens misbruik in het verleden. De tuin is schitterend, heel de lodge ademt een sfeer van rust uit en in de zomer kun je buiten eten onder de druivelaars die over de pergola's groeien. De leukste waarneming in het dorp zelf is een kleine bonte specht.

de eco-lodge

Zaterdag 15 april: Pelister nationaal park

Donkere wolken wanneer we 's morgens vertrekken naar het nieuw gebouwde educatief centrum van Pelister nationaal park. Het is wel één van de meest interessante parken van Macedonië: de dennensoort (*Molika*) die er voorkomt is endemisch voor het park, ook komt er een endemische kamsalamander voor. Ook grote zoogdieren, zoals wolf, bruine beer, lynx en wilde kat komen in het gebied voor. In de toekomst plant men zelfs excursies om deze grote zoogdieren te kunnen waarnemen.

Heel de wandeling, 6 uur lang, sneeuwt het lichtjes. Het bos is echter indrukwekkend en ondanks de slechte weersomstandigheden nemen we toch de volgende soorten waar: appelvink, vink, groenling, boomkruiper, boomklever, groene specht, goudhaan, merel, grote lijster en top off the bill een koppel hazelhoen. We vinden ook sporen van een lynx.

Er zijn in het park verschillende uitgestippelde wandelingen en je kunt er zeker drie of vier dagen verschillende soorten biotopen bezoeken. Ook dit gebied is in de zomer geschikt voor vlinders, in 2010 namen we o.a. balkanvuurvliedder en oostelijke weerschijnvliedder waar.

Zondag 16 april

Na nog een uitstekende maaltijd en nacht in de eco-lodge rijden we door naar **Prilep**. We parkeren ons aan de voet van **Markovi kuli**, een heuvel met restanten van een vesting op de top en beginnen aan onze twee uur durende tocht naar het **Treskavec klooster**. Het pad is meer dan goed aangeduid en zonder al te veel moeite bereiken we onze bestemming. Het is helaas geen goed vlinderweer. Enkel een kleine vuurvliedder kruist ons pad. De vogels zijn gelukkig wel op post: cirlgors, appelvink, slechtvalk, rotsklever, rotskruiper, steenpatrijs, boompieper, kuifleeuwerik, zwarte roodstaart, zwarte ooievaar, aasgier en grote lijster. In de

zomer van 2010 hebben we deze wandeling ook gemaakt en dan waren de leukste vlinderwaarnemingen kardinaalsmantel en bestoven citroenvlinder. In het voorjaar bloeien er ook diverse viooltjessoorten, dus voor parelmoervlinders is deze plek zeker aangewezen. We hebben gratis overnacht in het klooster, maar het comfort is niet alles, je moet zelf je eten meebrengen, het houtvuur in de keuken en in de slaapkamer zelf aanmaken en het comfort van de bedden is niet alles. Er leeft nog één monnik in het klooster dat door Unesco beschermd is als werelderfgoed maar waarvoor het restauratiedossier maar niet rond geraakt. De monnik is een intelligent man die vlekkeloos Engels spreekt. Deze wandeling geeft waarschijnlijk de meeste kans om rotsklever waar te nemen. Ook de steenpatrijs liet zich minutenlang bewonderen.

Treskavec klooster

Anemone pavonina

Maandag 15 april

Op de terugweg nemen we geen nieuwe soorten waar behalve de withalsvliegenvanger. Het gaat gelukkig om een mannetje zodat vergissing uitgesloten is. Dezelfde dag rijden we naar **Berovo**, vlak bij de Bulgaarse grens.

Dinsdag 16 april

Van **Berovo** rijden we naar **Ravna reka** om een wandeling in het bos te maken. Het is bewolkt en de wandeling loopt langs snelstromende riviertjes. Ideaal voor een waterspreek die we dan ook schitterend waarnemen. Het riviersysteem is zeker geschikt voor Balkanbronlibel, die ik trouwens in 2010 in een gelijkaardig gebied waarnam. De oevers zijn begroeid met paarbladig goudveil en wit hoefblad, een indicatie dat het hier gaat om zeer zuiver water dat trouwens volgens de plaatselijke informatie drinkbaar is. Er hangen ook nestkasten, ik vermoed voor waterspreeuwen. Sinds kort is er een infrastructuur voor toerisme aangelegd, zeldzaam in Macedonië: langs de wandelroute zijn toiletten en vuilbakken geplaatst.

Kaat, ikzelf en Greet

wit hoofblad

Dezelfde avond rijden we terug naar Skopje waar we de volgende morgen het vliegtuig terug naar België nemen.

Macedonië heeft me echt bekoord, drie plaatsen die je zeker moet bezoeken zijn; het Prespameer (en dan kun je eventueel ook het Griekse deel bezoeken; Johan Debuck heeft daar een uitstekend boekje over), het Pelister nationaal park en de Treska-kloof en Matka omwille van de endemische vlindersoorten. Je vliegt best over Praag of Boedapest naar Skopje, dat is het goedkoopst en kost, als je een beetje zoekt, 250 € (binnenkort zouden er ook rechtstreekse vluchten ingelast moeten worden). Voor de reis zelf, eten, de huur van de auto, benzine, overnachting betaalden we 247€/persoon. Je kunt echt goedkoop en lekker eten in Macedonië, zeker in de kleinere plaatsen. In Berovo bijvoorbeeld hebben we 5€ betaald voor een comfortabele kamer met douche en we hebben ruim gegeten voor 2.5€/persoon. Ik zou zeggen, zeker doen en het helpt natuurlijk als je iemand mee hebt die de taal uitstekend spreekt, want je verstaat er geen jota van.

Wim Jans